

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/276/2021
Identifikačné číslo spisu:	1617201528
Dátum vydania rozhodnutia:	28.09.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Mario Dubaň
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:1617201528.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zastúpenej advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 53 255 739, proti žalovanej Y. T., bývajúcej v T. XXX, o zaplatenie 9.135,63 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Malacky pod sp. zn. 27Csp/165/2017, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 9. decembra 2020 sp. zn. 15Co/288/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Malacky (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 26. júla 2019 č. k. 27Csp/165/2017-110 zamietol žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť jej sumu 9.135,63 eur s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 425,17 eur od 24. októbra 2015 do zaplatenia a náhrady trov konania; žalovanej náhradu trov konania voči žalobkyni nepriznal. V odôvodnení svojho rozhodnutia s poukazom na ustanovenia § 180, § 297 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), § 497 Obchodného zákonníka, § 39, § 52 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4, § 54 ods. 2, § 524 ods. 1, ods. 2, § 526 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 1, ods. 2, § 2 písm. a/, písm. b/, písm. d/ zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách účinného ku dňu postúpenia pohľadávky (ďalej len „ZoB“) uviedol, že na základe zmluvy o postúpení pohľadávok uzatvorenej medzi postupcom D. D., S..D.. ako postupcom a žalobkyňou ako postupníkom bola na žalobkyňu postúpená pohľadávka voči žalovanej titulom zmluvy o úvere, ktorá uzatvorila 22. marca 2013 so D. D., S..D.. zmluvu č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej jej poskytla D. D., S..D.. peňažné prostriedky. Predmetná pohľadávka ku dňu postúpenia predstavovala sumu 9.135,63 eur a pozostávala z istiny vo výške 6.000,- eur, riadneho úroku vo výške 2.876,77 eur a úroku z omeškania vo výške 258,86 eur. Ako ďalej súd prvej inštancie uviedol, v konaní bolo žalobkyňou preukázané, že žalovaná bola právnu predchodkyňu žalobkyne vyzvaná na zaplatenie dlžnej pohľadávky oznámením z 30. septembra 2015,

ktorým právna predchodkyňa žalobkyne vyhlásila mimoriadnu splatnosť úveru k 29. septembru 2015 a zároveň vyzvala žalovanú na zaplatenie zosplatennej sumy do 15 dní od prevzatia tohto oznámenia. Avšak napriek tomu, že žalovanej bolo oznámenie s výzvou na zaplatenie preukázateľne doručené 15. októbra 2015, súd prvej inštancie konštatoval, že nebola splnená ďalšia zákonná podmienka, a teda že po doručení výzvy bol dlžník (žalovaná) nepretržite dlhšie ako 90 dní v omeškaní do dňa postúpenia pohľadávky na žalobkyňu, ku ktorému došlo 23. októbra 2015 a banka tak neposkytla žalovanej dostatočný priestor na vykonanie krokov voči „svojej“ banke za účelom zotrvania s ňou vo vzťahu. Vzhľadom na nepreukázanie doručenie výzvy právnu predchodkyňu žalobkyne, tak ako to ukladá § 92 ods. 8 ZoB súd prvej inštancie uzavrel, že zo strany banky ako právnej predchodkyne žalobkyne nemohlo dôjsť k platnému postúpeniu pohľadávky na žalobkyňu, a preto je Zmluva o postúpení pohľadávok z 23. októbra 2015 v časti postúpenia pohľadávky voči žalovanej absolútne neplatná podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor so zákonom, a to pre nedodržanie zákonnej podmienky uvedenej v ustanovení § 92 ods. 8 ZoB. Na základe vyššie uvedeného súd prvej inštancie tak konštatoval nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne v tomto spore. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 9. decembra 2020 sp. zn. 15Co/288/2019 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, ods. 2 CSP ako vecne správny potvrdil; žalovanej priznal proti žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. V odôvodnení svojho rozhodnutia bol toho názoru, že súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k správny skutkovým zistenia a vec správne právne posúdil, preto sa odvolací súd stotožnil so správnym právnym záverom súdu prvej inštancie uvedeným v odôvodnení jeho rozhodnutia o nepriznaní žalovanej sumy z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne. Na zdôraznenie správnosti odvolaním napadnutého rozhodnutia uviedol, že z § 92 ods. 8 ZoB účinného v čase postúpenia pohľadávky (23. októbra 2015) vyplýva, že banka môže postúpiť svoju pohľadávku voči klientovi iba za splnenia určitých podmienok, keď predpokladom na postúpenie pohľadávky banky na inú osobu je, aby bol dlžník v omeškaní aspoň 90 dní, pričom banka ho musí na splnenie dlhu písomne vyzvať, pri nesplnení tohto predpokladu nie je možné pohľadávku postúpiť, nakoľko tomu bráni ustanovenie § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Preto ďalej odvolací súd zdôraznil, že z dikcie ustanovenia § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že z postúpenia sú vylúčené pohľadávky, pri ktorých to zakazuje zákon, úradné rozhodnutie alebo iné opatrenie, ktoré je pre účastníkov záväzkového vzťahu záväzné. Dôvodom pre takýto zákaz môže byť ochrana dôverných údajov, bankové, telekomunikačné alebo obchodné tajomstvo (napr. § 92 ods. 8 ZoB). Ak by napriek zákonnému zakazu došlo k postúpeniu pohľadávky, zmluva o postúpení by bola absolútne neplatná (§ 39 Občianskeho zákonníka), pričom táto neplatnosť pôsobí od začiatku a nemožno ju zhojiť. Preto odvolací súd uzavrel, hoci žalobkyňa preukázala, že došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti pohľadávky a žalovaná bola bankou vyzvaná na zaplatenie pohľadávky, nepreukázala však, že žalovaná ako dlžník bola v omeškaní s úhradou splatného záväzku o viac ako 90 kalendárnych dní podľa ustanovenia § 92 ods. 8 ZoB. Predmetnú pohľadávku nebolo potom možné postúpiť, nakoľko tomu bráni ustanovenie § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka a keďže pohľadávku nie je možné postúpiť, postúpenie pohľadávky právnej predchodkyne žalobkyne na žalobkyňu bolo v rozpore so zákonom, z čoho vyplýva, že toto postúpenie pohľadávky je neplatné podľa § 39 Občianskeho zákonníka, a to nielen medzi stranami zmluvy o postúpení pohľadávky, ale aj navonok voči dlžníkovi. Ďalej odvolací súd konštatoval, že na rozpor postúpenia podľa § 525 Občianskeho zákonníka, ktoré má za následok absolútnu neplatnosť postúpenia, prihliada súd aj bez námietky, teda z úradnej povinnosti a v prípade, ak je pre platnosť postúpenia potrebné splniť určité podmienky, tak ako je to uvedené v ustanovení § 92 ods. 8 ZoB, má postupca v súdnom konaní tvrdiť a preukázať svoju aktívnu vecnú legitímáciu, teda splnenie podmienok platného postúpenia pohľadávky. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie s tým, že sudy jej nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP) a zároveň, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom

rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP). V súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f/ CSP namietala, že ňou tvrdené skutkové tvrdenia (nepretržité omeškanie žalovaného po dobu dlhšiu ako 90 kalendárnych dní) neboli počas celého konania protistranou žiadnym spôsobom popreté, pričom žalovaná bola v konaní absolútne pasívna. Podľa dovolateľky došlo zo strany súdov nižších inštancií k nesprávnemu právnemu posúdeniu ustanovenia § 151 ods. 1 v spojení s § 295 CSP, pretože v sporovom konaní súd nevykonáva dôkazy na preukázanie nesporných skutkových tvrdení strán. Zdôraznila, že nesporné skutkové tvrdenia si súd osvoji ako zistený skutkový stav, z ktorého vychádza v meritornom rozhodnutí a keďže bola žalovaná v konaní pasívna, nemožno hovoriť o akomkoľvek účinnom popretí, pretože sa k žalobkyňou tvrdným skutočnostiam vôbec nevyjadrila. Podľa jej názoru, otázka doručenia výzvy je skutkovou otázkou a žalovaná tvrdenie žalobkyne žiadnym spôsobom nepoprela, ani nenavrhol vykonanie žiadnych dôkazov, a preto je predmetné skutkové tvrdenie žalobkyne potrebné považovať za nesporné a nemožno hovoriť o vykonaní dôkazov, ktoré spotrebiteľ nenavrhol. Odôvodnenie rozhodnutí súdov nižších inštancií označila žalobkyňa za prekvapivé. Ako ďalší dovolací dôvod žalobkyňa uviedla ustanovenie § 421 ods. 1 písm. c/ CSP. Právnu otázku, ktorá je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP) - a to výkladu ustanovenia § 92 ods. 8 ZoB v otázke, „... kedy (akým momentom) sa dlžník dostane do omeškania so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke v zmysle uvedeného ustanovenia....“ dovolateľka formulovala s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Obdo/92/2018 a sp. zn. 7Cdo/26/2017. V prvom menovanom rozhodnutí najvyšší súd uzavrel, že „... omeškanie dlžníka s plnením čo i len časti peňažného záväzku voči banke (a tým aj plynutie lehoty 90 kalendárnych dní v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 ZoB) nastáva až dorúčením výzvy banky...“, zatiaľ čo v druhom menovanom rozhodnutí najvyšší súd uzavrel, že „...omeškanie dlžníka s plnením čo i len časti peňažného záväzku voči banke je druhou podmienkou uvedeného ustanovenia, nezávislou na výzve banky, t.j. omeškanie dlžníka nastáva okamihom, kedy dlžník prestal plniť svoj záväzok voči banke spôsobom, na ktorom sa s bankou dohodol“. Dovolaťka v súvislosti so svojou dovolacou argumentáciou zároveň poukázala aj na závery vyslovené vo viacerých rozhodnutiach krajských súdov. Z týchto dôvodov navrhla napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spolu s rozhodnutím súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

4. Žalovaná sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadrila.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť, pretože nie je prípustné.

6. Dovolaťka prípustnosť svojho dovolania v prvom rade vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7. Ustanovenie § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

8. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa, tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. Dovolací súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie dovolateľky, že v konaní došlo k ňou tvrdenej vade zmätočnosti.

9. Dovolateľka podané dovolanie v zmysle § 420 písm. f/ CSP proti potvrdzujúcemu rozhodnutiu odvolacieho súdu odôvodňovala tým, že súdy oboch inštancií pri svojom rozhodovaní nevzali do úvahy nesporné skutkové tvrdenia žalobkyne (tieto z vlastnej iniciatívy rozporovali) ohľadom doručenia výzvy podľa § 92 ods. 8 ZoB žalovanej, namieta tiež nedostatočnú aplikáciu § 295 CSP súdmi pri dokazovaní omeškania žalovanej voči postupcovi po dobu dlhšiu ako 90 kalendárnych dní. Z uvedených dôvodov vo veci konajúce súdy dospeli vykonaným dokazovaním k nesprávny skutkovým záverom a žalobkyni napriek nespornosti skutkových tvrdení zlou interpretáciou ustanovení § 151 ods. 1, ods. 2 CSP nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Žalobkyňa vyslovila presvedčenie, že postupovala v prísnom súlade s ustanovením § 92 ods. 8 ZoB, k postúpeniu pohľadávky došlo platne a vo veci je tak aktívne vecne legitimovaná, opačný záver okresného súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Odôvodnenie rozhodnutí súdov nižších inštancií označila žalobkyňa za prekvapivé.

10. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; jeho integrálnou súčasťou je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie (I. ÚS 26/94). Porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

12. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESĽP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva účastníka konania na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP.

13. K uvedenému/uplatnenému dôvodu prípustnosti dovolania (§ 420 písm. f/ CSP) treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESĽP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

14. V danom prípade vo svojom rozhodnutí odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu; jeho postup, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozhodnutím prvoinstančného súdu, nemožno považovať za neodôvodnený. V prejednáwanej veci sa odvolací súd v odôvodnení svojho (dovolaním napadnutého) rozhodnutia v celom rozsahu stotožnil s

dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie, pričom z jeho rozhodnutia je zrejmé, že žalobkyňa nebola v spore aktívne vecne legitimovaná, pretože hoci preukázala, že došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti pohľadávky a žalovaná bola bankou (právnou predchodkyňou žalobkyne) vyzvaná na jej zaplatenie, avšak nepreukázala, že žalovaná ako dlžník bola v omeškaní s úhradou splatného záväzku o viac ako 90 kalendárnych dní podľa § 92 ods. 8 ZoB, a preto predmetnú pohľadávku nebolo možné podľa § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka postúpiť, a tak postúpenie pohľadávky právnej predchodkyne žalobkyne na žalobkyňu bolo absolútne neplatné pre rozpor so zákonom. Ďalej je z jeho rozhodnutia zrejmé, že sa vysporiadal aj s povinnosťou žalobkyne tvrdiť a preukázať splnenie podmienok platného postúpenia pohľadávky. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že súdy neodôvodnili svoje rozhodnutia podľa predstáv dovolateľa. Napokon najvyšší súd ešte dodáva, že pasivita žalovanej (na existenciu ktorej v dovolaní poukazovala žalobkyňa) v konaní nemôže mať za následok aplikáciou ustanovenia § 151 ods. 1 a 2 CSP povinnosť všeobecného súdu priznať akýkoľvek uplatnený nárok (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 11. júna 2019, sp. zn. I. ÚS 246/2019).

15. V súvislosti s uvedenou námietkou žalobkyne o prekvapivosti rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že o tzv. prekvapivé rozhodnutie ide predovšetkým vtedy, ak odvolací súd založí svoje rozhodnutie vo veci na iných právnych záveroch ako súd prvej inštancie, za súčasného naplnenia tej okolnosti, že proti týmto iným (odlišným) právnym záverom odvolacieho súdu, nemá strana konania možnosť vyjadrovať sa, právne argumentovať, prípadne predkladať nové dôkazy, ktoré sa z hľadiska doterajších právnych záverov súdu prvej inštancie, nejavili ako významné. V danom prípade odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne, pričom oba súdy nižších inštancií zhodne tvrdili, že žalobkyňa nie je v spore aktívne vecne legitimovaná, pretože zmluva o postúpení pohľadávok je v časti pohľadávky voči žalovanej absolútne neplatná pre nesplnenie zákonných podmienok na postúpenie takejto pohľadávky, preto považuje dovolací súd uvedené dovolanie v tejto časti za nedôvodné.

16. Zároveň dovolací súd konštatuje, že hoci žalobkyňa tiež tvrdí, že došlo k porušeniu procesných ustanovení a práva na spravodlivý proces, v skutočnosti z hľadiska obsahového smerujú tieto jej námietky k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci súdmi, resp. uvádza ich na podporu správnosti ňou prezentovaného právneho názoru a tiež nimi namieta nedostatočné zistenie skutkového stavu veci (osobitne ohľadom preukázania doručenia výzvy pred zosplatením pohľadávky). Tento záver je zrejmý už z toho, ako dovolateľka tieto vady v dovolaní formulovala, keď uvádza, že ak mali súdy pochybnosti o skutočnosti, že žalovaná bola v čase postúpenia pohľadávky v omeškaní viac ako 90 kalendárnych dní, potom mohli vykonať aj bez návrhu žalovanej ďalšie dôkazy (t. j. ak by súdy dospeli k ňou prezentovanému právnemu záveru, bola by táto jej ďalšia argumentácia relevantná z pohľadu výsledku konania v jej prospech). Ďalej v dovolaní označuje rozhodnutia ako „zdanlivo ochraňujúce spotrebiteľa“ s následkom vyvolania právnej neistoty účastníkov sporu ohľadom prijatia dobrovoľného plnenia zo strany spotrebiteľa - žalovanej, čo bolo podľa jej názoru vyústením nedostatočne zisteného skutkového stavu veci. K tomu dovolací súd uvádza, že nesprávne právne posúdenie veci súdom vadu zmätočnosti nezakladá (R 24/2017), tento záver podporujú viaceré ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu (1Cdo/202/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/94/2017, 4Cdo/47/2017, 5Cdo/145/2016, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/76/2018). Rovnako v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu ani nedostatočné zistenie skutkového (skutočného) stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu, vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nezakladá (1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017 resp. viď naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993 a R 125/1999, R 42/1993, R 6/2000).

17. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalobkyňa neopodstatnene namieta, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom jej znemožnil uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Dovolanie žalobkyne, ktorá namietala vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP preto odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

18. Ako ďalší dovolací dôvod žalobkyňa uviedla ustanovenie § 421 ods. 1 písm. c/ CSP v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Výpočet dôvodov uvedených v § 421 ods. 1 CSP je taxatívny. Táto otázka má byť vymedzená tak, aby odpoveď na ňu priniesla vyriešenie právneho problému, a zároveň aby jej právne posúdenie odvolacím súdom prinieslo všeobecné riešenie tej istej typovej právnej situácie.

19. Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

20. Právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnú normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

21. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnú, ako aj o otázku procesnoprávnú (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Na to, aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti (vecnej prejednávateľnosti) dovolania, zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (sp. zn. 4Cdo/64/2018). K posúdeniu dôvodnosti dovolania a teda vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení), môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania.

22. Dovolací súd je viazaný iba vymedzením dovolacieho dôvodu a právnou otázkou, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré považuje dovolateľ za nesprávne, nie však už určením, pod ktorý prípad prípustnosti riešenia (§ 421) táto otázka spadá. Takéto riešenie významovo nespadá pod vymedzenie dovolacieho dôvodu (§ 432 ods. 2 CSP).

23. Žalobkyňa namietajúca nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP na preukázanie svojho tvrdenia označila rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1Obdo/92/2018 a sp. zn. 7Cdo/26/2017.

24. Dovolateľka za otázku relevantnú z hľadiska ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c/ CSP označila - určenie momentu začatia plynutia lehoty 90 kalendárnych dní omeškania dlžníka, na ktorú je v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 ZoB viazané platné postúpenie pohľadávky banky na inú osobu. Odvolací súd podľa jej názoru dospel k nesprávne právnemu záveru, že lehota 90 kalendárnych dní omeškania dlžníka s plnením čo i len časti peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 ZoB začína plynúť až po doručení písomnej výzvy banky klientovi, ktorou otázkou sa už iné senáty najvyššieho súdu v rozhodovacej praxi zaoberali.

25. Dovolací súd konštatuje, že dovolateľka v danom prípade zákonu zodpovedajúcim spôsobom vymedzila právnú otázku, riešenie ktorej podľa jej názoru je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu rozdielne a zároveň označila rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré o danej právnej otázke mali zaujať

rozdielne právne závery.

26. Dovolateľka poukázala na rozdielne riešenie vymedzenej právnej otázky v uznesení najvyššieho súdu z 20. novembra 2019 sp. zn. 1Obdo/92/2018 a v rozsudku najvyššieho súdu z 28. marca 2018 sp. zn. 7Cdo/26/2017.

27. Senát 1 Ob dovolacieho súdu uznesením sp. zn. 1Obdo/92/2018 odmietol dovolanie žalobkyne ako procesne neprípustné podľa § 447 písm. f/ CSP, pretože nebolo odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi. Predmetom konania bolo posúdenie právnych otázok 1/ či ustanovenie § 92 ods. 8 ZoB je kogentným ustanovením, ktorého aplikáciu nie je možné vylúčiť dohodou zmluvných strán a 2/ či je právnym dôsledkom porušenia podmienok ustanovenia § 92 ods. 8 ZoB pri postúpení pohľadávky neplatnosť právneho úkonu v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Dovolací súd k nastoleným právnym otázkam nezaujal relevantný výklad, pretože v prípade prvej otázky odvolací súd nezaložil svoje rozhodnutie na jej riešení a v prípade druhej išlo o takú právnu otázku, ktorá už bola dovolacím súdom riešená, a to rozsudkom najvyššieho súdu z 28. marca 2018 sp. zn. 7Cdo/26/2017 a tiež rozsudkom z 24. apríla 2018 sp. zn. 1Cdo/147/2017 (R 60/2018). V odôvodnení rozhodnutia dovolací súd konštatoval, že platné postúpenie bankovej pohľadávky na iný subjekt musí v zmysle § 92 ods. 8 ZoB splniť podmienku a/ písomnej výzvy klientovi, aby dlh zaplatil, a b/ ak je napriek písomnej výzve klient v omeškaní viac ako 90 kalendárnych dní čo i len s časťou dlhu, môže banka postúpiť pohľadávku uplynutím uvedených 90 dní. Postúpenie pohľadávky banky v rozpore s uvedenými zákonnými podmienkami je absolútne neplatným právnym úkonom.

28. Senát 7 C dovolacieho súdu v rozsudku z 28. marca 2018 sp. zn. 7Cdo/26/2017 v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že rozborom ustanovenia § 92 ods. 8 bankového zákona, treba dospieť k tomu, že celkom jednoznačne definuje podmienky, za akých možno, resp. nemožno postúpiť pohľadávku patriacu banke buď inej banke alebo aj subjektu, ktorý nie je bankou. Prvá veta ustanovenia definuje dve takéto podmienky, z ktorých prvou je písomná výzva banky uvažujúcej o postúpení riadne nesplácanej úverovej pohľadávky klientovi, aby pohľadávku splnil a druhou nepretržité viac než 90 dní trvajúce omeškanie klienta so splnením čo i len časti jeho peňažného záväzku zodpovedajúceho pohľadávke banky. Druhá veta potom obsahuje úpravu situácie, v ktorej (napriek splneniu podmienok postúpenia) banka uplatniť právo pohľadávku postúpiť nebude môcť a to vtedy, ak klient ešte pred postúpením (tu rozumej v čase medzi splnením oboch podmienok podľa prvej vety § 92 ods. 8 bankového zákona a samotným pristúpením k uzavretiu postupovacej zmluvy) svoj omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva splní; okrem nej ale tiež prípad, v ktorom práve zmienené obmedzenie banky existovať nebude - vtedy, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo i len časti toho istého peňažného záväzku zákonom trval kvalifikovaný čas presahujúci jeden rok. Právny záver, ktorý dovolateľka najvyššiemu súdu v tomto rozhodnutí pripisuje - že omeškanie dlžníka s plnením čo i len časti peňažného záväzku voči banke je druhou podmienkou ustanovenia § 92 ods. 8 ZoB, nezávislou na výzve banky, t.j. že omeškanie dlžníka nastáva okamihom, kedy dlžník prestal plniť svoj záväzok voči banke spôsobom, na ktorom sa s bankou dohodol; však z tohto rozhodnutia nevyplýva.

29. Právna otázka výkladu ustanovenia § 92 ods. 8 ZoB bola judikovaná rozsudkom z 24. apríla 2018 sp. zn. 1Cdo/147/2017, ktorý bol publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 60/2018 s právnou vetou v znení: „Ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách neupravuje len ochranu bankového tajomstva, ale tiež práv klienta v súvislosti s postúpením pohľadávky. Postúpenie pohľadávky banky, ku ktorému došlo v rozpore s týmto ustanovením, je neplatný právny úkon.” Toto judikované rozhodnutie priamo neriešilo otázku momentu začatia plynutia lehoty 90 kalendárnych dní omeškania dlžníka v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 ZoB, definovalo iba podmienky pre platné postúpenie pohľadávky banky, a to preukázateľné zaslanie písomnej výzvy banky dlžníkovi (v omeškaní) a dlžníkovu následné nepretržité omeškanie dlhšie ako 90 dní. Toto sú zákonné špeciálne podmienky, ktoré musia byť splnené v prípade postúpenia čo i len časti pohľadávky banky na tretiu (nebankovú) osobu, nakoľko zákon o bankách je špeciálnym predpisom vo vzťahu k Občianskemu zákonníku. Závery tohto rozsudku boli podkladom pre rozhodnutie dovolacieho

súdu sp. zn. 1Obdo/92/2018, ktoré naň priamo odkazovalo.

30. V oboch rozhodnutiach najvyššieho súdu, na ktoré dovolateľka poukazuje ako na rozdielne, ako aj v ďalších nasledujúcich rozhodnutiach vychádzajúcich z judikátu R 60/2018 (napr. 5Cdo/36/2020, 4Cdo/162/2020), dovolací súd zhodne konštatoval, že jednou z podmienok platného postúpenia pohľadávky banky na iný subjekt v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 ZoB je okrem písomnej výzvy banky aj omeškanie klienta trvajúce nepretržite viac ako 90 kalendárnych dní čo i len s časťou dlhu, pričom tieto podmienky musia byť splnené kumulatívne, inak je postúpenie pohľadávky postihnuté absolútnou neplatnosťou právneho úkonu v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor so zákonom. K momentu relevantnému z hľadiska začiatku omeškania dlžníka, tak ako to naznačuje dovolateľka, sa výslovne dovolací súd nevyjadril. Skutočnosť, že si dovolateľka sama vyložila rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 7Cdo/26/2017 spôsobom, ktorý nemá podklad v jeho obsahu a záveroch, nemôže byť relevantné z pohľadu prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, ostáva tak len v rovine jej vlastného právneho názoru.

31. Vzhľadom na vyššie uvedené je zrejmé, že dovolateľkou označené rozhodnutia nie sú v žiadnom prípade vo vzájomnom rozpore, naopak vzájomne na seba nadväzujú a dopĺňajú sa. Dovolací súd preto uzatvára, že v dovolaní nastolená právna otázka nie je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (viď tiež rozhodnutie najvyššieho súdu z 22. februára 2022, sp. zn. 9Cdo/79/2021).

32. Keďže dovolateľka na podporu svojich tvrdení odkázala aj na viaceré rozhodnutia krajských súdov Slovenskej republiky, dovolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že z hľadiska znenia ustanovenia § 421 ods. 1 CSP je rozdielne rozhodovanie relevantné, ak ide o „ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu“. Za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu treba považovať predovšetkým rozhodnutia alebo stanoviská najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, ale tiež opakované vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia najvyššieho súdu nespochybnil názory obsiahnuté v rozhodnutí dosiaľ nepublikovanom (porovnaj napr. sp. zn. 3Cdo/158/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 6Cdo/129/2017, 8Cdo/33/2017). Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986“ (R 71/2018). V zmysle vyššie uvedeného do rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nepatria rozhodnutia krajských súdov Slovenskej republiky (3Cdo/6/2017, 3Cdo/165/2018, 6Cdo/79/2017). Pokiaľ je riešenie rozhodujúcej právnej otázky rozdielne rozhodované týmito súdmi, nemôže ísť o rozdielne rozhodovanie relevantné v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c/ CSP. Preto odkaz žalobkyne na rozhodnutia krajských súdov nemá právnu relevanciu pre uplatnenie dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP.

33. So zreteľom na uvedené dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalobkyne nie je podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP prípustné a preto ho odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

34. Žalovaná bola v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešná (§ 255 ods. 1 CSP), trovy dovolacieho konania jej však najvyšší súd nepriznal, nakoľko jej žiadne preukázateľné nevznikli (viď R 72/2018).

35. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.